

Guía Docente				
Datos Identificativos				2023/24
Asignatura (*)	Instrumentos de Intervención Urbanística	Código	630519006	
Titulación	Mestrado Universitario en Arquitectura			
Descritores				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Mestrado Oficial	Anual	Primeiro	Obrigatoria	3
Idioma	Castelán			
Modalidade docente	Presencial			
Prerrequisitos				
Departamento	Proxectos Arquitectónicos, Urbanismo e Composición			
Coordinación	Conde Garcia, Jesus	Correo electrónico	jesus.conde@udc.es	
Profesorado	Conde Garcia, Jesus Gallego Picard, Pablo Llamazares Castro, Jesus Seoane Prado, Enrique	Correo electrónico	jesus.conde@udc.es pablo.gallego@udc.es j.llamazares@udc.es enrique.seoane@udc.es	
Web	http://www.udc.es			
Descrición xeral	A materia se desenvolve en réximen de talleres, prácticas, e teoría. Trata de fixar os conceptos e coñecementos adquiridos polo alumno en materias anteriores do grado e entender os mecanismos necesarios para levar a cabo as operacións de intervención urbana e edificatoria en relación coa cidade existente a través dos instrumentos de planeamento adecuados. Plantease a premisa do análise do contexto, do entendimiento do tecido urbano, do territorio e da paisaxe como punto de partida fundamental no proceso proxectual. Es por isto que a materia é eminentemente práctica enfrentando o alumno coa resolución de casos concretos. A práctica da materia está vinculada fundamentalmente ao proxecto que os alumnos desenvolvan no traballo fin de máster e, previamente, no taller vencellado a asignatura proxectos avanzados, de maneira que sirva de apoio a realización daqueles aspectos urbanísticos relacionados co proxecto que o alumno esta desenvolvendo. Por isto é recomendable cursar (o ter cursadas previamente) as asignaturas do master relacionadas co taller de arquitectura. A teoría fai fincapé sobre os instrumentos e métodos de intervención urbanística, tratase de enfrentar ao alumno cos procesos de diseño, redacción e tramitación urbanística directamente vinculados coa práctica cotidiá do arquitecto. Neste senso, a materia supón un apoio ao TFM o enfrentar o alumno coas implicacións urbanas -tanto analíticas ou proxectuais como instrumentais- que cualquier proxecto de arquitectura conleva.			

Competencias / Resultados do título	
Código	Competencias / Resultados do título
A6	Aptitude para a concepción, a práctica e desenvolvemento de proxectos urbanos. (T)
A11	Capacidade para redactar e xestionar planos urbanísticos a calquera escala. (T)
A12	Elaboración, presentación e defensa, una vez obtidos todos os créditos de grao e mestrado, dun exercicio orixinal realizado individualmente, ante un tribunal universitario no que deberá incluírse polo menos un profesional de recoñecido prestixio proposto polas organizacións profesionais. O exercicio consistirá nun proxecto integral de arquitectura de natureza profesional no que se sintetizen todas as competencias adquiridas na carreira, desenvolvido ate o punto de demostrar suficiencia para determinar a completa execución das obras de edificación sobre as que verse, con cumprimento da regulamentación técnica e administrativa aplicable (T)
B1	Que os estudantes posúan as habilidades de aprendizaxe que lles permitan continuar estudando dun modo que haberá de ser en gran medida autodirixido ou autónomo.
B2	Posuír e comprender coñecementos que aporten unha base ou oportunidade de ser orixinais no desenvolvemento e/ou aplicación de ideas, a miúdo nun contexto de investigación
B3	Que os estudantes saiban aplicar os coñecementos adquiridos e a súa capacidade de resolución de problemas en entornos novos ou pouco coñecidos dentro de contextos máis amplos (ou multidisciplinares) relacionados coa súa área de estudo
B4	Que os estudantes sexan capaces de integrar coñecementos e enfrontarse á complexidade de formular xuízos a partir dunha información que, sendo incompleta ou limitada, inclúa reflexións sobre as responsabilidades sociais e éticas vinculadas á aplicación dos seus coñecementos e xuízos

B5	Que os estudantes saiban comunicar as súas conclusións e os coñecementos e razóns últimas que as sustentan a públicos especializados e no especializados dun modo claro e sen ambigüidades
B6	Coñecer os métodos de investigación e preparación de proxectos de construción.
B7	Crear proxectos arquitectónicos que satisfagan á súa vez as esixencias estéticas e as técnicas e os requisitos dos seus usuarios, respectando os límites impostos polos factores orzamentarios e a normativa sobre construción.
B8	Comprender a profesión de arquitecto e a súa función na sociedade, en particular, elaborando proxectos que teñan en conta os factores sociais.
C1	Expresarse correctamente, tanto de forma oral coma escrita, nas linguas oficiais da comunidade autónoma.
C3	Utilizar as ferramentas básicas das tecnoloxías da información e as comunicacións (TIC) necesarias para o exercicio da súa profesión e para o aprendizaxe ao longo da súa vida
C4	Desenvolverse para o exercicio dunha cidadanía aberta, culta, crítica, comprometida, democrática e solidaria, capaz de analizar a realidade, diagnosticar problemas, formular e implantar solucións baseadas no coñecemento e orientadas ao ben común
C5	Entender a importancia da cultura emprendedora e coñecer os medios ao alcance das persoas emprendedoras.
C6	Valorar criticamente o coñecemento, a tecnoloxía e a información dispoñible para resolver os problemas cos que deben enfrontarse Mixto
C7	Asumir como profesional e cidadán a importancia do aprendizaxe ao longo da vida
C8	Valorar a importancia que ten a investigación, a innovación e o desenvolvemento tecnolóxico no avance socioeconómico e cultural da sociedade.

Resultados da aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias / Resultados do título		
	AM6	BM1	CM1
Capacitar o estudante para enfrontarse o análise e o deseño urbano, así como os problemas asociados o marco legal urbanístico que plantexa cualquier proxecto de arquitectura. Familiarizarse coa redacción de instrumentos de desenvolvemento urbanístico e cos problemas de implantación e de inserción na cidade das novas edificacións o urbanizacións.	AM11	BM2	CM3
Capacitar o estudante para analizar o medio no momento de deseñar ou propoñer un novo edificio. Tomar conciencia da problemática da situación no contorno urbano e territorial da nova edificación (relacións). Así como a análise do emprazamento dende un punto de visto físico, (soporte, topografía, forma, orientación, forma, límite, etc.)	AM12	BM3	CM4
Por último concienciar o estudante das implicacións sociais, económicas, medioambientais e paisaxísticas que conleva una intervención arquitectónica o urbanística.		BM4	CM5
		BM5	CM6
		BM6	CM7
		BM7	CM8
		BM8	

Contidos

Temas	Subtemas
ENTENDEMENTO DO PROXECTO EN RELACIÓN COA ESTRUCTURA DA CIDADE	1.- DENDE AS ESTRATEXIAS ATA A MATERIALIZACIÓN DAS PROPOSTAS 2.- ESCALA E ANÁLISE
O ENCAIXE URBANÍSTICO DO PROXECTO	1.- CONTEXTO URBANO 2.- CONTEXTO LEGAL 3.- INSTRUMENTOS DE DESENVOLVEMENTO URBANÍSTICO 4.- SITUACIÓN 5.- EMPRAZAMENTO
NORMATIVA	1.- SECTORIAL CON IMPLICACIÓN S SOBRE A ORDENACIÓN DO TERRITORIO 2.- URBANÍSTICA
CRITERIOS E CONDICIÓNS DE URBANIZACIÓN E TRANSFORMACIÓN	1.- REDES E SERVIZOS 2.- O PROXECTO DE URBANIZACIÓN
PRINCIPIOS E PAUTAS DE IMPLANTACIÓN AMBIENTAL E PAISAXÍSTICA	1.- ECOLOXÍA 2.- PAISAXE

Planificación

Metodoloxías / probas	Competencias / Resultados	Horas lectivas (presenciais e virtuais)	Horas traballo autónomo	Horas totais
Saídas de campo	A6 A11 A12 B1 B2 B3 B4 B5 B6 B7 B8 C1 C3 C4 C5 C6 C7 C8	3	1	4
Obradoiro	A6 A11 A12 B1 B2 B3 B4 B5 B6 B7 B8 C1 C3 C4 C5 C6 C7 C8	15	15	30
Análise de fontes documentais	A6 A11 A12 B1 B2 B3 B4 B5 B6 B7 B8 C1 C3 C4 C5 C6 C7 C8	3	3	6
Esquemas	A6 A11 A12 B1 B2 B3 B4 B5 B6 B7 B8 C1 C3 C4 C5 C6 C7 C8	2	2	4
Portafolios do alumno	A6 A11 A12 B1 B2 B3 B4 B5 B6 B7 B8 C1 C3 C4 C5 C6 C7 C8	5	5	10
Prácticas a través de TIC	A6 A11 B1 B2 B3 B4 B5 B6 B7 B8 C1 C3 C4 C5 C6 C7 C8	2	4	6
Sesión maxistral	A6 A11 A12 B1 B2 B3 B4 B5 B6 B7 B8 C1 C3 C4 C5 C6 C7 C8	5	0	5
Proba práctica	A6 A11 A12 B1 B2 B3 B4 B5 B6 B7 B8 C1 C3 C4 C5 C6 C7 C8	2	2	4
Proba mixta	A6 A11 A12 B1 B2 B3 B4 B5 B6 B7 B8 C1 C3 C4 C5 C6 C7 C8	2	2	4
Atención personalizada		2	0	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición
Saídas de campo	Actividades desenvolvidas nun contexto externo o contorno académico universitario relacionadas co ámbito de estudo da materia, vinculadas principalmente o entendemento do "lugar" onde se plantexa o traballo do taller. Estas actividades se centran no desenvolvemento das capacidades relacionadas coa observación directa e sistemática, a recollida de información, a execución de croquis, fotografías, bosqueños, deseños, e o análise dos lugares obxecto de proxecto.
Obradoiro	Encamiñada o desenvolvemento de traballos prácticos, ben vinculados a outras materias, no marco da realización dun proxecto concreto (taller de arquitectura); ben resolvendo exercicios prácticos, propios dos instrumentos de intervención urbanística (taller da asignatura). Se abordarán os aspectos urbanísticos, tanto analíticos e proxectuais como instrumentais, relacionados co proxecto en redación.

Análise de fontes documentais	Técnica metodolóxica que supón a utilización de documentos audiovisuais e/o bibliográficos (fragmentos de reportaxes documentais ou películas, noticias de actualidade, paneis gráficos, fotografías, biografías, artigos, revistas, planos históricos e actuais, textos, etc.) relevantes para a temática da materia con actividades especificamente deseñadas para o análise dos mesmos. Se pode emplear como introdución xeral a un tema, como instrumento de aplicación de estudo de casos, para a explicación de procesos que no se poden observar directamente, para a presentación de situacións complexas o como síntese. Encamiñada fundamentalmente a familiarizar o alumno coas fontes propias da información urbanística.
Esquemas	Consiste nunha síntese dos principais contidos traballados. E un recurso óptimo para facilitar a comprensión da realidade e/o texto e a concentración persoal sobre o material obxecto de estudo. Análise, síntese e diagnóstico dos problemas que plantexa o caso práctico proposto. E tamén unha axuda importante para o repaso e a preparación de exames.
Portafolios do alumno	Esta composto polos bosquexos, esquemas e reflexións que o alumno vai acumulando o longo do desenvolvemento da práctica, e a presentación final da documentación elaborada polo alumno no transcurso dos obradoiros.
Prácticas a través de TIC	Metodoloxía que permite o alumnado aprender de forma efectiva, a través de actividades de carácter práctico (demostracións, simulacións, etc.) a teoría dun ámbito de coñecemento, mediante a utilización das tecnoloxías da información e as comunicacións. As TIC supoñen un excelente soporte e canle para o tratamento da información e aplicación práctica de coñecementos, facilitando a aprendizaxe e o desenvolvemento do alumnado. Facilita o acceso a información urbanística, así como o análise posterior.
Sesión maxistral	Exposición oral complementada co uso de medios audiovisuais e a introducción dalgunhas preguntas dirixidas aos estudantes, coa finalidade de transmitir coñecementos e facilitar a aprendizaxe sobre temas específicos que se consideran imprescindibles para o desenvolvemento dos traballos prácticos.
Proba práctica	Proba na que se busca que o alumno desenvolva total ou parcialmente algunha práctica que previamente tivese feito durante as clases prácticas. A proba práctica pode incluír previamente a resolución dunha pregunta/problema que teña como resultado a aplicación práctica dunha determinada técnica ou práctica aprendida.
Proba mixta	Proba que integra preguntas tipo de probas de ensaio e preguntas tipo de probas obxetivas. En canto a preguntas de ensaio, recolle preguntas abertas de desenvolvemento. Ademáis, en canto preguntas obxetivas, pode combinar preguntas de resposta múltiple, de ordenación, de resposta breve, de discriminación, de completar e/o de asociación. A proba tamén estará vinculada aos traballos específicos desenvolto durante o curso.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Obradoiro Análise de fontes documentais Esquemas Prácticas a través de TIC Portafolios do alumno Proba práctica	Tempo que cada profesor ten reservado para atender e resolver dudas aos alumnos individualmente, para asesorar a cada un sobre o desenvolvemento do seu traballo concreto.

Avaliación

Metodoloxías	Competencias / Resultados	Descrición	Cualificación
Proba mixta	A6 A11 A12 B1 B2 B3 B4 B5 B6 B7 B8 C1 C3 C4 C5 C6 C7 C8	A proba mixta trata de valorar a asimilación por parte do alumno dos coñecementos expostos durante o curso.	40

Obradoiro	A6 A11 A12 B1 B2 B3 B4 B5 B6 B7 B8 C1 C3 C4 C5 C6 C7 C8	Trátase do desenvolvemento de exercicios prácticos. No caso do obradoiro de arquitectura estará vinculado a un proxecto concreto que se planteará cada curso. No caso do taller da materia poderán ser uno o mais pequenos exercicios encamiñados a fixar conceptos clave. No caso do taller de arquitectura é obrigatorio cursar todas as signaturas que o compoñen	30
Prácticas a través de TIC	A6 A11 B1 B2 B3 B4 B5 B6 B7 B8 C1 C3 C4 C5 C6 C7 C8	Cada ano valórase o uso de novas tecnoloxías no desenvolvemento dos talleres. Na marcha da materia se fará especial referencia aos SIG.	10
Portafolios do alumno	A6 A11 A12 B1 B2 B3 B4 B5 B6 B7 B8 C1 C3 C4 C5 C6 C7 C8	Trátase da presentación en formato adecuado dos traballos desenvolto nos obradoiros. Así como da valoración do conxunto de esquemas , bosquexos e análises que o alumno fai o longo do curso.	20

Observacións avaliación

As porcentaxes que se reflícten son aproximadas, para poder aprobar a materia haberá que aprobar tanto as partes prácticas como as partes teóricas, de maneira independente, se ben a nota final se compoñe de ambas.

Fontes de información

Bibliografía básica	Información urbanística dispoñible a través de distintas administracións públicas e institucións:Plans territoriais Plans de ordenación de recursos naturaisPlans xerais de ordenación municipalNormas subsidiariasCatálogos.....
Bibliografía complementaria	

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Proxectos Avanzados/630519005
Traballo Fin de Mestrado/630519007
Proxecto de Construción/630519001
Proxecto de Estruturas/630519002
Proxecto de Instalacións/630519003

Materias que continúan o temario

Traballo Fin de Mestrado/630519007

Observacións

(*A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías